

Міністерство освіти і науки України
Млинівський технологічно – економічний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу

В.Р. Яцкевич
Наказ № 120 від 15 вересня 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
Про організацію проведення відкритого заняття

РІШЕННЯ

Педагогічної ради
Млинівського технологічно -
економічного фахового
коледжу
Протокол № 1
Від « 31 » серпня 2021 р.

Млинів 2021

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВІДКРИТИЙ УРОК

Відкрите заняття – це одна з форм педагогічного контролю, метою якого є виявлення рівня професійної та педагогічної майстерності викладача з метою удосконалення викладацької діяльності.

Відкритий урок одночасно є формою і засобом вивчення та поширення досвіду.

Як форма вивчення досвіду, відкритий урок є зовнішнім вираженням процесу цілеспрямованого сприйняття, аналізу і засвоєння педагогічної діяльності викладача. У зв'язку з тим, що відкритий урок передбачає участь у ньому декількох спостерігачів, він одночасно є формою поширення педагогічного досвіду.

Відкрите заняття виконує **функції**:

- **інформаційну**, з одного боку виявляється рівень професійної компетенції та педагогічної майстерності викладача, з іншого – рівень підготовленості студентів групи;
- **діагностична** – виявлення методів і прийомів викладання, їх відповідність меті заняття, урахування специфіки аудиторії;
- **мотиваційна** – стимулює подальше удосконалення професіоналізму викладача і навчальної діяльності студентів;

Протягом атестаційного періоду викладачі навчального закладу повинні дати 5 відкритих занять, по одному кожного навчального року.

II. ВИДИ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТИХ ЗАНЯТЬ

- **пробне** – відкрите заняття, що проводиться молодими викладачами для підтвердження своєї професійної придатності. Його особливістю є те, що особа яка проводить таке заняття, може не мати педагогічного досвіду. Головним тут виступають такі критерії, як демонстрація потенційної спроможності роботи викладачем та отримання рекомендацій для удосконалення професійного рівня;
- **поточне** – відкрите заняття, яке проводиться викладачем циклової комісії відповідно до графіка;
- **показове** – відкрите заняття, яке проводиться високо досвідченим викладачем для демонстрації кращих методик викладання, використання новітніх технологій. Воно виступає як своєрідна школа.

Викладачі-методисти повинні провести протягом атестаційного періоду 5 показових занять (або майстер-класів), молоді викладачі – 3 пробних, 2 поточних, викладачі вищої категорії – 2 показових, 3 поточних, викладачі I категорії – 1 показове, 4 поточних, викладачі II категорії та спеціалісти – 5 поточних.

III. СТРУКТУРА ВІДКРИТОГО УРОКУ

Відкритий урок має свою внутрішню структуру, тобто елементи, які відображають етапи вивчення досвіду викладача:

- вибір і визначення мети відкритого уроку,
- сприймання педагогічної діяльності викладача,

- аналіз відкритого уроку,
- підведення підсумків відкритого уроку.

Вибір мети уроку виконується поза самим уроком, але спрямування на досягнення певних освітніх цілей передбачає вникнення у суть педагогічного процесу.

В ході самого уроку ведеться цілеспрямоване спостереження за педагогічною діяльністю викладача, тобто відбувається процес переймання досвіду.

Щоб виробити однозначно уяву і правильне розуміння дій викладача на уроці, знайти причинно -наслідкові зв'язки і визначити логіку діяльності, результати спостереження обговорюються, тобто проводиться аналіз. В процесі аналізу сприйнятті знання аналізуються, виробляється чітка характеристика педагогічного досвіду викладача, що спостерігається на уроці.

В заключній частині підводиться підсумок відкритого уроку: відмічається позитивне, що рекомендується до широкого застосування викладачами, і те, що викликає сумнів і підлягає дальшому вивченню та удосконалення.

3.1.ВИБІР І ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ВІДКРИТОГО УРОКУ

Перед проведенням відкритого уроку необхідно завчасно правильно і чітко визначити його мету.

У зв'язку з тим, що проведення відкритого уроку спрямоване на підвищення кваліфікації викладачів, мета його повинна:

- відповідати вимогам сучасності, практичної необхідності і значимості що визначає зміст сучасної освіти,
- відображати ту сторону педагогічної діяльності, яка найбільш кваліфікована виконується даним викладачем, а тому заслуговує уваги, вивчення і передачі іншим у вигляді досвіду.

Вибір і постановка мети відкритого уроку здійснюють педагогічний кабінет і циклові комісії.

3.2. ПІДГОТОВКА ВІДКРИТОГО УРОКУ

Підготовка відкритого уроку має дві складові:

1. організаційна, яка передбачає заходи, що забезпечують виконання функцій відкритого уроку, як форми і засобів вивчення і поширення педагогічного досвіду.
2. безпосередня підготовка викладача до уроку. На відміну від підготовки до звичайного уроку, викладач на всіх етапах підготовки до відкритого уроку повинен розв'язувати питання визначення шляхів реалізації мети відкритого уроку, тобто методичної мети.

Організаційні заходи по підготовці відкритого уроку полягають в наступному :

1. вибір і визначення мети,
2. визначення складу викладачів, яким рекомендується відвідати відкритий урок
3. ознайомлення викладачів з метою і документацією відкритого уроку
4. вибір і підготовка місця для проведення відкритого уроку.

Вибір і визначення мети відкритого уроку здійснює педагогічний кабінет і циклові комісії.

Головним критерієм визначення складу викладачів, що мають відвідати відкритий урок, є рівень їх кваліфікації з тих проблем педагогічної діяльності, які будуть показані на даному занятті. В запропонований склад включаються як «молоді викладачі», так висококваліфіковані педагоги. Запропонований склад викладачів, як правило, визначають педагогічний кабінет і циклова комісія, використовуючи при цьому матеріали внутрішнього контролю, взаємовідвідування занять і рекомендації керівників навчального закладу, що здійснюють контроль.

Щоб відкритий урок був сприйнятий викладачами всебічно і глибоко, необхідно його відповідним чином підготувати. Для цього попередньо розробляються та розмножуються документація, необхідна для проведення даного заняття, яка доводиться до відома викладачів, повідомляється мета відкритого уроку. Ознайомившись з документацією заняття, викладачі можуть попередньо підготуватись з окремих питань контрольного змісту, щоб сприймати в комплексі методичну, навчальну і виховну сторони уроку.

3.3.ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО УРОКУ. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

Відкритий урок проводиться в заздалегідь визначений термін, у відповідності з розкладом навчальних занять. Про проведення відкритого уроку повинні бути повідомлені студенти з метою їх психологічної підготовки до присутності на уроці інших викладачів.

Викладач, що проводить урок, не повинен вступати в контакт з присутніми викладачами в ході уроку і присутні не повинні втручатись в діяльність викладача і студентів.

Під час уроку присутні ведуть спостереження за його ходом, роблять записи, попередні оціночні думки, а також пропозиції щодо кращого варіанту його виконання.

Після закінчення уроку організовується підведення підсумків. В доброзичливій обстановці, на високому науково-педагогічному рівні ведеться обговорення всіх сторін навчально-виховного процесу і особливо тієї яка відповідає меті відкритого уроку.

Перше слово надається викладачу, який проводив урок. Він повинен висловити свою точку зору відносно того, на скільки реалізоване те, що було заплановано, дати пояснення тим відхиленням від плану, які відбулись в ході уроку, зробити висновок про досягнення мети уроку.

Викладачі, що були на уроці, по чергово висловлюють свої судження відносно різних сторін уроку, доповнюють і уточнюють один одного. Якщо думки з якогось питання розходяться, то в ході обговорення необхідно добитись однозначного судження і єдиної думки. В процесі аналізу висловлюються не тільки позитивні судження, але зазначаються і обговорюються недоліки, які мали місце на уроці.

В кінці обговорення організатор відкритого уроку підводить підсумки в цілому: якість підготовки, проведення, обговорення, відмічає те позитивне, що заслугоує запозичення у вигляді передового педагогічного досвіду.

ІУ. АНАЛІЗ ВІДКРИТОГО УРОКУ.

Правильний аналіз уроку сприяє підвищенню ефективності навчального процесу. Найбільший недолік в практиці аналізу – це розчленування уроку на позитивні і негативні, з точки зору того, хто відвідав урок, частини.

В педагогічній літературі пропонується тематичний або, точніше сказати, по елементний аналіз уроку, при якому кожний елемент уроку / зміст, методи, поведінка студентів, мова викладача та інше/ розглядається автономно, незалежно від інших елементів і загальних дидактичних завдань. Така методика аналізу корисна в основному для удосконалення педагогічних знань. Вона вчить бачити і відокремлювати елементи, етапи, типи уроків, прийоми, методи і засоби навчання; навчальну і виховну функції окремих сторін і частин уроку.

В даний час в педагогіці розглядається проблема системного аналізу уроку. Системний підхід виходить із того, що специфіка складного об'єкта /система/ не вичерпується особливостями елементів, що складають його, а криється перш за все в характері зв'язків і відношень між окремими елементами.

Структура навчального процесу визначається загальною спрямованістю рішення єдиного або декількох дидактичних завдань. Ось чому, розв'язуючи питання про те, як здійснити системний підхід до аналізу уроку, перш за все потрібно в'яснити, які елементи навчального процесу мають вирішальну роль в утворенні системи навчання і як вони зв'язані між собою в єдине, складне динамічне ціле.

Щоб правильно проаналізувати і оцінити урок, розглядаючи його як основну структурну одиницю процесу навчання, необхідно виявити його місце в системі всіх уроків по темі, на який раніше засвоєний матеріал він опирається, як розвиває його зміст, що нового додає і цим самим готує ґрунт для засвоєння матеріалу наступних уроків. Необхідно встановити, наскільки повно реалізовані на уроці закономірності і дидактичні принципи навчання.

Аналізуючи урок з точки зору його як організаційної форми навчання, необхідно виявити, як розуміє викладач мету уроку. Вона не повинна обмежитись тільки повідомленням суми знань і формуванням навичок. Урок повинен розв'язувати також важливі завдання виховання і всебічного розвитку особистості.

Дальше аналіз повинен встановити, чи доступні накреслені мета і завдання уроку, які знання придбали студенти, яка якість цих знань, якими вміннями і навичками студенти оволоділи або почали оволодівати. Аналізуючи хід уроку, його етапи, необхідно звернути увагу на ті дії, які вжив викладач для здійснення накреслених завдань виховання і всебічного розвитку.

Увесь подальший аналіз повинен бути присвячений розгляду навчально-виховних ситуацій, створених на всіх етапах уроку, і педагогічної оцінки цих ситуацій з точки зору їх ефективності для досягнення наміченої мети і конкретних знань уроку: доцільність відбору навчального матеріалу, оптимальність вибору методів навчання і їх ефективність, в розв'язанні дидактичних завдань, створення передумов для забезпечення навчального характеру самостійної роботи студентів чи інше.

При аналізі у року важливо виявити і оцінити навчальні ситуації, створені викладачем для розв'язання головного методичного завдання. Тут важливо виявити, наскільки вдало з навчально-виховної точки зору були створені викладачем ситуації і їх дидактична послідовність. Чи вдалося забезпечити увагу, зацікавленість, активну роботу думки студентів; чи перевірів викладач розуміння студентами нового матеріалу що зробив для його закріплення, наскільки ефективними виявилися відповідні навчальні ситуації. Одночасно необхідно встановити, які дані домашні завдання.

Для більш зручного і чіткого фіксування своїх суджень про побачене та почуте необхідно вести записи основних моментів, для того щоб відмітити позитивні сторони заняття та дати рекомендації з ліквідації недоліків.